अक्षरार्थः संहितायाः भाष्य एवावगम्यतां ॥
प्रपाठके चतुर्थे तु अथ पूरुषपूर्व्वकः ।
उच्यते सूत्रकारेण सविस्पष्टमुदाहृतः ॥ इति ॥

तत्रापस्तम्ब आह। पञ्चाहः पुरुषमेधो ब्राह्मणो राजन्यो-वा यजेत, ओजो वीर्यमाप्नोति, सर्व्वा व्युष्टीर्व्यश्नुत एकादशयूपे-ष्वेकादशाग्नीषोमीयाः पञ्चसारदीयवदहान्यग्निष्टोमो वोपो-त्तमो देवसवितस्तत् सवितुर्विश्वानि देवसवितरिति तिस्रः सावित्रीर्हुत्वा मध्यमेहन्यश्रूनुपाकरोति। द्वयानैकादशिना-नुपाकृत्य पुरुषान् ब्रह्मणे ब्राह्मणमालभत इत्येतद्यथासमा-म्नातं तान्यूपान्तरालेषु धारयन्त्युपाकृतं। दक्षिणतोऽवस्थाय ब्रह्मा सहस्रशीर्षा पुरुष इति पुरुषेण नारायणेन पराचानुशꣳ-सति। पर्य्यग्निकृतानुदीचीनान् प्रोत्सृजत्याज्येन तद्देवता आ-हुतीर्हुत्वा द्वयैरेकादशिनान् सꣳस्थापयन्तीति। तत्र मनुष्य-रूपाणां पशूनां विधायके चतुर्थप्रपाठक एकोनविंशति-सङ्ख्याका अनुवाकाः सन्ति॥

तत्र प्रथमानुवाकमाह। "ब्रह्मणे ब्राह्मणमालभते। क्षत्रा-य राजन्यम्। मरुद्भ्यो वैश्यम्। तपसे शूद्रम्। तमसे तस्करम्। नारकाय वीरहणम्। पाप्मने क्लीबम्। आक्रयायायोगूम्। कामाय पुꣳश्चलूम्। अतिक्रुष्टाय मागधम्" [१] इति। अत्र चतुर्थ्यन्ता देवताः, द्वितीयान्ताः पशवः, आलभत इति। सर्व्वत्राऽनुवर्त्तते। 'ब्रह्म' ब्राह्मणजात्यभिमानी देवः। तस्मै कञ्चिद्ब्रह्मवर्च्चसयुक्तं 'ब्राह्मण'जातीयं पुरुषम्'आलभते'। क्षत्रिय